

ЗМІСТ	
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СТАТИСТИЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ БАНКІВСЬКОЇ СФЕРИ.....	5
1.1. Сутність фінансового аналізу банківської діяльності.....	5
1.2. Статистична характеристика системи показників доходів та витрат комерційних банків.....	18
РОЗДІЛ II. СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ В 2015-2016 РР.....	32
2.1. Аналіз структури та динаміки доходів комерційних банків України в 2015-2016 рр.....	32
2.2. Аналіз структури та динаміки витрат комерційних банків України в 2015-2016 рр.....	37
2.3. Побудова та аналіз індексної функціональної моделі співвідношення доходів та витрат комерційних банків України в 2015- 2016 рр.....	40
РОЗДІЛ III. СТАТИСТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ В 2015-2016 РР...	53
3.1. Статистичний аналіз прибутків комерційних банків України в 2015-2016 рр.....	53
3.2. Статистичний аналіз прибутковості комерційних банків України в 2015-2016 рр.....	58
3.3. Порівняльний аналіз прибутків банківської сфери України та Республіки Білорусь в 2015-2016 рр.....	66
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	77
Додатки.....	82

ВСТУП

На сучасному етапі економічного розвитку країни комерційні банки є головною ланкою фінансової системи. Вони надають різні послуги для фізичних або приватних осіб, юридичних осіб, а також для банків у сфері кредитування, розрахунково-касового обслуговування, міжнародного фінансування і т.п. З кожним роком зростає роль і значення аналізу банківської діяльності, як для самого банку, так і для його філій, клієнтів, акціонерів банку і держави загалом. Регулярне проведення банками аналізу своєї діяльності дозволяє ефективно управляти активними і пасивними операціями для максимізації прибутку і забезпечення стабільного фінансового результату.

Відмітимо, що актуальними питаннями на сьогодні виступають питання щодо дослідження економічної сутності аналізу фінансових результатів банку, механізму та джерел їх формування. Для того, щоб максимізувати доходи банку потрібно детально аналізувати структуру доходів, джерела їх формування та досліджувати фактори впливу на фінансові результати банку.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне та практичне висвітлення сутності фінансових результатів діяльності банків України за допомогою статистичних методів.

Виходячи із мети дипломної роботи, потрібно виділити та розв'язати наступні завдання:

- аналіз підходів до визначення сутності та класифікації доходів, витрат, фінансових результатів з точки зору різних науковців;
- обґрунтування методики щодо систем аналізу фінансового результату та його складових;
- оцінка структури та динаміки доходів, витрат банківської діяльності;
- побудова та аналіз індексної функціональної моделі співвідношення доходів та витрат комерційних банків України в 2015-2016 рр.;
- аналіз впливу факторів на зміну фінансових результатів банківської сфери України в 2015-2016 рр. за допомогою індексного методу.

Об'єктом дослідження дипломної роботи є статистичне оцінювання фінансових результатів комерційних банків України.

Предметом дослідження є кількісно-якісна характеристика фінансових результатів банківської сфери України.

Методи дослідження базуються на класичних прийомах та засобах статистики. Методологічною основою дослідження є комплексний підхід до статистичного оцінювання фінансових результатів банківської системи.

Теоретичною основою дослідження є загальнонаукові методи пізнання, методологічні засади системного підходу, основні теоретичні концепції, що описують закономірності формування та використання фінансових результатів банківської системи, спеціальні прийоми та методи аналітичних досліджень. Методика дослідження базується на спостереженні, характеристиці та вимірюванні доходів, витрат, прибутків (збитків), прибутковості, опрацюванні, аналізі та узагальненні отриманих результатів за допомогою статистичних, математичних методів, методів структурного аналізу і побудови індексної функціональної моделі, розробленні та практичній реалізації сформованих методик, теоретичному узагальненні виявлених закономірностей і тенденцій.

Інформаційну базу дипломної роботи склали: вітчизняна і закордонна література, нормативно-правові акти Національного банку України (НБУ), офіційна звітність банків, "Бюлетень НБУ", інформаційні ресурси Державного комітету статистики України, а також результати особистих розрахунків.

Розрахунки в роботі виконувались з використанням програм Microsoft Excel версії XP Professional, SPSS 12.0 для Windows, STATISTICA V.06 фірми StatSoft для Windows.

ВИСНОВКИ

Статистичний аналіз фінансових результатів діяльності банків являє собою важливий та необхідний напрямок аналітичної роботи, який вимагає рішення ряду принципів завдань методологічного характеру, удосконалення загальноприйнятих статистичних показників, оцінки ефективності та банківського економічного ефекту.

Аналіз розглянутих в досліджуваній літературі характеристик фінансового аналізу різними вченими дозволяє зробити висновок, що фінансові результати – це категорія, що відображає в собі аналіз діяльності комерційних банків у вигляді певного показника – прибутку або збитку.

У ході дослідження було запропоновано та апробовано процедуру статистичного дослідження фінансових результатів комерційних банків України, яка поєднує класичні статистичні методи. Вони допомагають не тільки оцінити та проаналізувати сучасний стан банківської системи, але знайти необхідні фактори, за допомогою яких можна покращити банківську сферу України.

Згідно із розробками Герасименко С.С. та Єріної А.М. при визначенні фінансових результатів банківської діяльності потрібно сформулювати комплекс фінансово-економічних показників, а саме: процентний дохід, чистий процентний дохід, валовий операційний дохід, чистий операційний дохід, чистий дохід до сплати податків, чистий дохід після сплати податків, або узагальнений дохід.

Виходячи з проведених розрахунків динаміки та структури фінансових результатів, відмітимо, що доходи банківської сфери України в 2016 році порівняно з 2015 роком скоротились на 3,3% і склали 9,3 млрд. грн.

Фінансовий результат роботи банків до відрахування в резерви та сплати податків у поточному році на 60% нижчий, ніж у минулому і становить 13,9 млрд. грн. проти 34,4 млрд. грн. у 2015 році. Основними причинами зниження

результативності роботи банківської системи стали подальше скорочення доходів при зростанні окремих статей витрат.

Характеризуючи динаміку досліджуваного явища (фінансових результатів банківських установ) за тривалий період, розраховуючи групи середніх показників динаміки, було проведемо загальну оцінку доходів банків за їх напрямками, як це передбачено у статистичній звіті про фінансові результати. Таким чином, за період 2015 – 2016 роках загальний розмір доходів комерційних банків України зменшився на 19452,5 мільйонів гривень або в 4,2 рази. Зменшення загального розміру доходів відбулося за рахунок зменшення процентних доходів на 1685,8 мільйонів гривень. В свою чергу, загальний розмір витрат комерційних банків України збільшився на 107315,05 мільйонів гривень або в 6 разів. Зростання загального розміру витрат відбулося за рахунок зменшення процентних витрат на 5926,06 мільйонів гривень, а за рахунок збільшення непроцентних доходів на 4779,11 мільйонів гривень.

Особливу увагу приділялось побудові та аналізу індексної функціональної моделі співвідношення доходів та витрат комерційних банків України в 2015-2016 роках. Виходячи з цієї моделі можна підбити підсумки, що у 2016 році порівняно з 2015 роком на кожну гривню видатків доходи комерційних банків України зменшились на 6 копійок або на 32 %. У тому числі на кожну гривню видатків доходи зменшились за рахунок нераціонального використання банківських ресурсів на 12 копійок або на 24,6 %, за рахунок не ефективного розміщення зобов'язань на 1 копійку або на 1,4 %, за рахунок підвищення коефіцієнту надійності співвідношення збільшилось на 18 копійки або на 35,1%, а за рахунок зменшення коефіцієнту доходності на кожну гривню видатків доходи зменшились на 22 копійки або на 44,0 %.

Також за допомогою побудови та аналізу індексної мультиплікативної факторної моделі збитку банківської діяльності та збитковості капіталу

банківської системи України, ми дійшли до висновків, що протягом 2015–2016 рр. збиток комерційних банків України збільшився на 117992,6 мільйонів гривень, у тому числі за рахунок динаміки: капіталу банків зменшився – на 17693,7 мільйонів гривень, дохідності активів - 10940,5 на мільйонів гривень, за рахунок динаміки мультиплікатора капіталу банків збиток збільшився на 15336,1 мільйонів гривень, рентабельності доходів банків – збільшився 126575,5 млн. грн.

Статистичний факторний аналіз прибутку (збитку) допомагає визначити тактику та стратегію розвитку банків, обґрунтувати плани та управлінські рішення, виявити резерви підвищення ефективності банківської діяльності.

Виходячи з порівняльного аналізу доходів банківської сфери України та Республіки Білорусь, можна зробити такі висновки:

В аналізованому періоді доходи комерційних банків Республіки Білорусь в середньому щорічно зростали на 44,5%, а витрати - на 45,8%.

Таким чином у 2016 році доходи дорівнювали 68 125,4 млн. грн., а витрати – 91 856,7 млн. грн..

В Україні в порівнянні з Республікою Білорусь протилежна ситуація, оскільки доходи комерційних банків у загальному зменшилися на 15 138,4 млн. грн. і у звітному році склали 326 135,1 млн. грн., а витрати збільшилися на 102 695,9 млн. грн. та у звітному році склали 554 911,5 млн. грн.. Така ситуація пов'язана, насамперед, с відтоком депозитів у комерційних банках України, а також зі зменшенням частки повернення кредитних коштів наданих як суб'єктам господарювання так і коштів – на споживче кредитування.

Провівши порівняльний аналіз доходів та витрат України та Республіки Білорусь, можна побачити, що Україна не займає лідируючі позиціях по отриманню доходів.

Таким чином, отримані статистичні оцінки фінансових результатів банківської системи України підтверджують низький рівень економічного стану нашої країни та можуть бути використані банками та іншими

фінансовими установами для виявлення шляхів переходу до ефективної банківської діяльності, її прогнозування та управління економічними процесами країни.

У той же час експерти НБУ відзначають значне поліпшення ситуації на банківському ринку після трьох критичних років. Найближчим часом очікується зростання кредитної активності серед населення і в підприємницькому секторі.

Зараз стратегічною метою банків у посткризових умовах є забезпечення фінансової стабільності та надійності, підтримання власного капіталу на необхідному рівні для здійснення статутної діяльності, мінімізація ризиків, які виникають в діяльності банку, та максимізація прибутку.

Для вітчизняних банків виживання – основна мета прогнозування. Та оскільки більшість менеджерів прагне більшого, ніж просто вижити, є й серйозніші причини для планування: максимізація курсу акцій або частки банку на відповідному ринку, завоювання лідерства, створення нових продуктів і технологій.

Комерційним банкам доцільно розробляти стратегію забезпечення ефективності діяльності банку з метою посилення своїх позицій на грошово-кредитному ринку, зниження ризиків, а також проводити необхідну оптимізацію джерел формування доходів та мінімізацію витрат.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.]; за ред. А. М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2004. — 599 с.
2. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін. За ред. А.М. Герасимовича. — Вид. 2-ге, без змін. — К.: КНЕУ, 2006. — 600 с
3. Аналіз банківської діяльності: Підручник М.Д.Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А.М.Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2004. — 599с.
4. Аналіз діяльності комерційного банку : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. за спеціальністю "Банківський менеджмент" / за ред. проф. А. М. Герасимовича та проф. Ф. Ф. Бутинця. — Житомир : ПП "Рута", 2001. — 384 с
5. Банківська статистика : навч. посіб. / укл. І. В. Белова. — Суми : Університетська книга, 2013. — 431 с
6. Банківський менеджмент : підручник / за ред. О. А. Кириченка, В. І. Міщенко. — К. : Знання, 2005. — 832 с.
7. Банковские операции: Учебник/ А. М. Мороз, М. И. Савлук, М. Ф. Пуховкина и др. - К.: КНЕУ, 2002. - 476 с.], [Банковские операции: Учеб. Пособие / Васюренко О.В.— 2-е изд. - К.: Т-во «Знание», 2001.-255с.
8. Батракова Л.Г. Экономический анализ деятельности коммерческого банка. [Текст]: учебник для вузов / под ред. Л.Г. Батракова. — 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Логос, 2005. - 368с.
9. Батракова, Л. Г. Экономический анализ деятельности коммерческого банка [Текст] : учебник. / Л. Г. Батракова - М. : Издательская корпорация «Логос». — 2000. - 308 с
10. Буряк А.В. Метод фінансових коефіцієнтів як інструмент оцінки ефективності діяльності українських банків / А.В. Буряк// Економічний часопис ХХІ століття. — 2011. — № 11–12. — С. 61–64.

11. Васюренко О. В. Банківські операції: Навч. посіб. - 5-те вид., перероб. і доп. - К.: "Знання", 2006. - 311 с.
12. Васюренко. Економічний аналіз діяльності комерційного банку [Електронний ресурс].- Режим доступа:<http://www.studentbooks.com.ua/>
13. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 5-6, ст.30
14. Галайко Н.Р. Методичні підходи до формування та реалізації стратегії забезпечення ефективної діяльності банку / Н.Р. Галайко // Регіональна економіка. – 2008. – № 4. – С. 132–140.
15. Грушко В.І., Лаптева С.М. Аналіз банківської діяльності. Навчальний посібник.-К.: Центр ученої літератури, 2007.-608с.економічних досліджень: Збірник наукових праць. Вип. 35. Одеса: ОДЕУ, 2009. – С.442-446
16. Губарева І. О. Банківська статистика : конспект лекцій / І. О. Губарева, Ю. В. Прохорова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 112 с.
17. Еленевская, Е.А. Внутренний контроль в системе управления доходностью банка [Текст] / Е. А. Еленевская, Н. Б. Хохлова // Финансы и кредит. - 2006. - N 28. - С.2-6
18. Інструкція НБУ «Про порядок регулювання діяльності комерційних банків»
19. Кундря-Висоцька О. П. Організація обліку: Навч. посібник. - К.: Алерта, 2007. с.152-157]
20. Лютий І. Роль власного капіталу комерційних банків у реалізації інвестиційного потенціалу банківської системи України / І. Лютий, Н. Шпигоцька // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2015. – № 2(167). – С. 24-29.
21. Матвієнко П.В. Мотивація як фактор підвищення ефективності банківської діяльності // Статистика України. - 2006. - № 4. - С. 83-88.

22. Мещеряков А.А. Організаційно-технологічні аспекти підвищення ефективності функціонування комерційного банку [Текст]: монографія / А.А. Мещеряков – К.: Наук. Світ, 2006. – 347с. - ISBN 966-675-447-9. ISBN 966-675-447-9.
23. Основні показники діяльності банків України на 01.01.2012 р. // Вісник НБУ. - 2012. - №2. - С.39.
24. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
25. Парасій-Вергуненко, І.М. Аналіз банківської діяльності діяльності [Текст]: навч.-метод. посібник. Для самоств. вивч. диск- К.: КНЕУ, 2003.- 347.- ISBN 342-354-376-561-8.
26. Перехожаев, В.А. Анализ доходности банковских продуктов [Текст] / В.А. Переходжаев // Банковские услуги. - 2003. - №4. - С. 22-30
27. Погорелова Т.В. До питання моніторингу фінансових результатів підприємств / Погорелова Т.В. / Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: Матеріали четвертої міжнар. наук.-практ. конф., 18 вересня 2015 р. – Одеса, Атлант, 2015. – С. 281-282
28. Погорелова Т.В. До питання статистичного оцінювання ефективності банківської системи України / Т. В. Погорелова / Вісник соціально-економічних досліджень: Збірник наукових праць. Вип. 4 (47). Одеса: ОНЕУ, 2012. – С. 73-79/
29. Погорелова Т.В. До питання статистичного оцінювання концентрації та диференціації банківського капіталу / Т.В, Погорелова / Вісник соціально-економічних досліджень: Збірник наукових праць. Вип. 35. Одеса: ОДЕУ, 2009. – С.442-446
30. Погорелова Т.В. Статистична складова оцінки грошово-кредитної політики України / Т. В. Погорелова / Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: Монографія // За заг. ред. канд. Економ. наук, професора А.З. Підгорного – Одеса: Атлант, 2012. – С. 111-124.

31. Погорєлова Т.В. Статистичний моніторинг фінансових результатів / Т.В. Погорєлова, Т.С. Корольова / Статистичні методи в управлінні розвитком регіону: Монографія // За заг. ред. канд. економ. наук, професора А.З. Підгорного – Одеса :ФОП Гуляєва В.М., 2016. – С. 84-99.
32. Покідін Д. Економетрична модель Національного банку України для оцінки кредитного ризику банку та альтернативний метод опорних векторів / Д. Покідін // Вісник Національного банку України. – 2015. – № 4. – С. 53-75.
33. Про банки і банківську діяльність : Закон України № 2121-III. від 07.12.2000 р. Із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
34. Про банки і банківську діяльність. Електронний ресурс: Закон України від 07 грудня 2000 року №2121-III ; зі змінами і доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
35. Про затвердження Інструкції по визнанню в бухгалтерському обліку доходів і витрат в Національному банку Республіки Білорусь і банках Республіки Білорусь: постанову Правління Національного банку Республіки Білорусь 30 липня 2009 р № 125. - Мінськ: НРПА, 2013. - С. 24.
36. Раєвський К., Раєвська Т. Методичні рекомендації щодо економічного аналізу діяльності комерційного банку / Раєвський К., Раєвська Т. // Вісник НБУ. – 1999. - № 3. – С. 31 – 41.
37. Сарычева Л. Кластерно-регрессионный анализ финансовых показателей банков Украины на основе МГУА / Л. Сарычева, А. Сарычев // Индуктивное моделирование сложных систем. – 2013. – № 5. – С. 270-277.
38. Смоляк В. А. Теоретичні підходи до визначення фінансової стійкості банку / В. А. Смоляк, О. Л. Кузенко // «Управління розвитком». – 2011. – № 5 (102). – С. 45-46.

39. Статистика: Підручник / С. С. Герасименко, А. В. Головач, А. М. Єріна та ін. — К.: КНЕУ, 2000.
40. Стефанишина А. Характеристика та аналіз методик оцінювання фінансової стійкості банків України та зарубіжжя / А. Стефанишина // Вісник Національного Банку України. - 2010. - № 11. - С. 62-66.
41. Уманець Т.В., Пігарєв Ю.Б. Статистика: Навч. посіб. – К.: Вікар, 200
42. Фінансова стабільність банків в Україні: організаційно-управлінські аспекти // Монографія / С. Реверчук, А. Фалюта. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка. – 2011. – 208 с
43. Цуркова Л. Комплексный экономический анализ деятельности коммерческого банка /Л. Цуркова // Финансы и кредит. – 2003. -№8. – С.23-32
44. Шарп У. Инвестиции / Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж.; [пер. с англ.]. – М. : ИНФРА-М, 1999. – XII. – 1 028 с.
45. Швайка М.А. Банківська система України: шляхи реформування і підвищення ефективності. Київ: Парламентське видавництво, с2000,193
46. Шевчук О.О. Проблеми та перспектив розвитку банківської системи України / О.О. Шевчук, Р.М. Томма // Митна справа. – 2014. – № 5(95). – Ч. 2. – Кн. 2. – С. 50–53
47. Якимова А. М. Проблеми підвищення прибутковості комерційного банку [Електронний ресурс] / А. М. Якимова, І. В. Непийвода. – 2009. – С. 239-243.
48. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
49. www.bank.gov.ua/Bank_supervision/BSCP_Core_Principles_ukr.pdf.
50. *Порівняльний аналіз фінансових результатів банківської сфери України та Республіки Білорусь* [Текст] / Я. В. Мазураш, Т. В. Погорелова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 112 – 118